

afzender kon serieus of humoristisch zijn, bijvoorbeeld gericht 'aan de jongste zeeman aan boord', 'aan een die van Gods woord houdt' (een Bijbel), of 'aan de ergste vrouwenhater'. Na het uitdelen van de pakketten werden de zeelieden in een toespraak aangemoedigd om de banden met het thuisland in stand te houden, en de mensen thuis niet te vergeten. Als naam en adres van de afzender bekend waren, werd de zeeman geacht een dankbrief te schrijven aan de geefster.

Scheepsbezoeken in de haven

Om de zeelieden te bereiken en uit te nodigen naar de kerkdiensten en de leeszaal moest de zeemanspastor regelmatig de Noorse schepen bezoeken die op dat moment in de havens lagen. Een gedetailleerde beschrijving van zo'n ronde langs de havens gaf pastor Niels Christie in een rapport van 1898. Zijn beschrijving geeft een goede indruk van dit onderdeel van het werk van de zeemanspastor. Christie startte zijn ronde vanuit de locatie Boompjes 44 met een wandeling van twintig minuten naar het veerstation, waar hij een veerboot nam naar de zuidoever van de Maas. Zijn eerste stop was de Petroleumhaven, waar veel Noorse schepen lagen die terpentijnolie en hars vervoerden. Van hieruit ging hij naar de Katendrechtse haven, een drukke haven met zowel zeilschepen als stoomschepen, waar goederen uit alle delen van de wereld werden gelost. Hier was het altijd een grote drukte aan boord: kleermakers, schoenmakers, slaapbazen en marskramers kwamen hun diensten aanbieden en de pastor kon moeilijk een rustige plek vinden voor een gesprek met een zeeman. Daarna

bezocht Christie de Rijnhaven, een grote haven voor stoomschepen, waar de schepen waren afgemeerd aan boeien en meerpalen, op enige afstand van de wal. Het was daarom lastig voor de bemanning om aan wal te komen en voor de pastor om aan boord te komen; dit lukte alleen als er toevallig een boot beschikbaar was. Vervolgens ging Christie langs de Spoorweghaven en de Binnenhaven, met zeilschepen en stoomschepen uit vele naties. Als de tijd krap was, beperkte de pastor zich tot een bezoek aan de Scandinavische schepen; als er meer tijd was, ging hij ook naar schepen uit andere landen, in het bijzonder Engelse schepen, om daar te informeren naar mogelijke Scandinavische zeelieden. De laatste bestemming op Christies ronde was de Nassaukade; van hieruit kon de zeemanskerk makkelijk bereikt worden via de Willemsbrug. Deze ronde was beperkt tot schepen die hij te voet kon bereiken; de ronde nam vier tot vijf uur in beslag, als het aantal Scandinavische schepen in de haven niet te groot was. Anders moest de pastor zijn bezoek verspreiden over meer dagen.

Schepen die verder van de wal gemeerd lagen, in dieper water, moesten per boot bezocht worden. Met de toenemende grootte van de stoomschepen in het begin van de twintigste eeuw was dit steeds vaker het geval; de oude havens waren voor deze nieuwe schepen niet diep genoeg. In het begin werden deze schepen per roeiboot bereikt - waarbij de pastor zelf zijn boot moest roeien - maar met de toenemende drukte in de haven was dit niet meer te doen. In 1905 werd een afspraak gemaakt tussen zeemanspastor